

ἀνεβοκατεβάζω κοιν. ἀνιβουκατιβάζου βόρ. ιδιωματ. ἀν'βουκατ'βάζου Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τῶν ρ. ἀνεβάζω καὶ κατεβάζω. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Γ 222 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «κι ἀνεβοκατεβάζουν το κ' ἐκεῖνο πάντα τρέμει».

1) Ἀναβιβάζω καὶ καταβιβάζω τι κατ' ἐπανάληψιν κοιν. : Ἀνεβοκατεβάζει τὸ κεφάλι του - τὰ χέλια του - τὰ φρύδια του. Ἀνεβοκατεβάζουν τὴ σημαία κοιν. || Ἄσμι.

Τὰ μάθια σου μὲ σφάζουνε δὲ τὰ κλίνης κάτω κι ἀνεβοκατεβάξης τα καὶ κάνης μου τὸ νᾶττο (νᾶττο = αἷτο, νεῦμα) Κρήτ. 2) Ὑποτιμῶ καὶ ὑπερτιμῶ διαδοχικῶς Ἀθῆν. : Ἀνεβοκατεβάζουν τὴ λίρα. 3) Μεταφ. διαλογίζομαι ἰδίᾳ κακά, βυσσοδομῶ Ἡπ. (Ζαγόρ.) : Τί ἀν'βουκατ'βάεις ;

ἀνεβοκατεβαίνω κοιν. ἀνιβουκατιβαίνου βόρ. ιδιωματ. ἀνιβουκατιβαίνου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνιβουκατ'βαίνου Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνηοκατηαίνω Μεγίστ. ἀνεοκατεαίνω Κάρι.

Τὸ μεσν. ἀνεβοκατεβαίνω.

1) Ἀναβαίνω καὶ καταβαίνω συνεχῶς, κατ' ἐπανάληψιν κοιν. : Σήμερα ὅλο ἀνεβοκατεβαίνει. Θ' ἀνεβοκατέβηκε σήμερα 'ς τὸ σπίτι ὡς εἴκοσι φορὲς κοιν. Αὐτὸς ζουρλάθ'κι, δὲ βλέπ'ς πῶς ἀν'βουκατιβαίν' τ'ς σκάλης ; Ζαγόρ. || Ἄσμι.

Ὅταν σ' ἐγέννα ἡ μάνα σου, οἱ ἐκκλησιᾶς σημαίαν κ' οἱ ἄγγελοι ἀπ' τὸν οὐρανὸν ἀνεβοκατεβαίαν Βιθυν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 1058 (ἐκδ. Wagner σ. 178) «ὁ σκύλλος δὲ ὡς ἔστεκεν βλέπων τὰ γεγονότα | ἐβάβυσεν ἀπομακρά, ἐξέσπασε τὸν χοῖρον, ἀνεβοκατεβαίνει...» 2) Κινοῦμαι ἐπάνω καὶ κάτω, ἀνιψώνομαι καὶ κατέρχομαι, σαλεύω κοιν. : Ἡ βάρκα ἀνεβοκατεβαίνει 'ς τὰ κύματα κοιν. || Ποιήμ.

Σύννεφα μαῦρα καὶ βαρὲὰ ἀνεβοκατεβαίνουν καὶ φεύγουν σὰ φαντάσματα

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,24

Κι ὅπως κοχλάζει ἀπ' ἄνεμον ἡ φουσκωμένη λίμνη, ἔτο' ἀνεβοκατέβαιναν οἱ ἀμάλαγοί της κόρφοι ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,72. 3) Φοιτῶ που τακτικά, ἐπισκέπτομαι συχνὰ Κρήτ. κ. ἀ. : Ἄσμι.

Πέ μ', ἀ δὲν ἔχω διάφορο, νὰ μὴ περνωδιαβαίνω, γιὰτὶ μαλιὼν' ἡ γειτονιὰ π' ἀνεβοκατεβαίνω Κρήτ. 4) Ὑπερτιμῶμαι καὶ ὑποτιμῶμαι διαδοχικῶς Ἀθῆν. : Ἀνεβοκατεβαίνει ἡ λίρα - τὸ τιρὶ - τὸ ψωμί κττ.

ἀνεβοκατεβασίδι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνεβοκατεβαίνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. ἀβγατίζω - ἀβγατίδι, βρίζω - βρισίδι, σκουπίζω - σκουπίδι.

Ἀνοδος καὶ κάθοδος ἐπανειλημμένη : Ἐξεποδαρίστηκα σήμερα μὲ τὸ ἀνεβοκατεβασίδι καὶ μὲ τὸ ἔδα κ' ἔβγα. Συνών. ἀνεβοκατέβασμα 1.

ἀνεβοκατέβασμα τό, κοιν. ἀνιβουκατέβασμα Λυκ. (Λιβύσσ.) Σάμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνεβοκατεβαίνω.

1) Ἀνεβοκατεβασίδι, ὁ ἰδ., κοιν. : Τ' ἀνεβοκατέβασμα τοῦ βουνοῦ. Κουρᾶστηκα σήμερα ἀπὸ τ' ἀνεβοκατεβάσματα τῆς σκάλας κοιν. Τ' ἀνεβοκατεβάσματα τῶν καλικαντζάρων (ἡ διὰ τῆς καπνοδόχου ἄνοδος καὶ κάθοδος των) Κύθν. || Φρ. Τῆς τύχης τ' ἀνεβοκατεβάσματα (αἱ μεταβολαὶ) Λεξ. Δημητρ. β) Αἱ συχναὶ ἐπισκέψεις κοιν. : Δὲ μ' ἀρέσουν τ' ἀνεβοκατεβάσματα τοῦ δεινα. 2) Ἀνύψωσις καὶ κατάπτωσις, ἡ πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω κίνησις ΚΠαρορ.

Τὸ μεγάλ. παιδ. 194 : Τὸ ἀνεβοκατέβασμα τοῦ στήθους.

3) Διαδοχικὴ ὑπερτίμησις καὶ ὑποτίμησις τῆς ἀξίας πράγματός τινος Ἀθῆν. : Τ' ἀνεβοκατέβασμα τῆς λίρας.

ἀνέγκαιρος ἐπίθ. Ἡπ. ἀνίγκαιρος Ἡπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἐπιθ. ἔγκαιρος.

1) Πρόσφατος : Ἀνέγκαιρος θάνατος. Ἀνέγκαιρη λύπη.

2) Ὁ μὴπω χρησιμοποιοῦν, καινουργῆς : Ἀνέγκαιρο φόρεμα. Συνών. ἄγγιχτος 2, ἀγκαίνιαστος 2, ἀνέγλυτος 3, ἀφόρετος, καινούργιος.

***ἀνεγκούνᾳστος** ἐπίθ. ἀγκούνᾳστος Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ἐγκουνᾳστος < ἐγκουνᾳζω.

Ὁ μὴ περιτυλιχθεὶς μὲ ἐγκούνᾳ, ἦτοι σπάργανα, ἀσπαργάνωτος, ἐπὶ βρέφους : Τὸ παιδίον ἀγκούνᾳστον ἐνι Οἶν. Ἐφέκεν τὸ μωρὸν ἀγκούνᾳστον Χαλδ.

ἀνέγλυτος ἐπίθ. Κρήτ. Πόντ. Ρόδ. ἀνέγκλυτος Ἡπ. — Λεξ. Γαζ. (λ. ἀνεπαιτίαστος).

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀνέγκλυτος.

1) Ὁ μὴ ἐλθὼν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἄγαμος Κρήτ. : Κορίτσι ἀνέγκλυτο. || Παροιμ. Ἀνέγκλυτος προξενητὴς γιὰ λόγον του γυρεύγει. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Γεωργηλ. Θανατ. Ρόδ. στ. 27 (ἐκδ. Wagner σ. 33) «τὲς κόρες τὲς ἀνέγκλυτες καὶ τὲς οἰκοκυράδες». Συνών. ἀνύπαντρος. Πβ. ἀγυναίκιστος, ἀνάντριςτος, μαγκούφης.

2) Ἀμεμπτος, ἄψογος Ρόδ. — Λεξ. Γαζ. 3) Καινουργῆς Ἡπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνέγκαιρος 2. 4) Ὁ μὴ σκαφεὶς, ἄσκαπτος Κρήτ. : Ἀνέγκλυτη γῆς.

ἀνειδεμῆ σύνδ. Λευκ.

Ἐκ τῶν συνδ. ἀν καὶ εἰδεμῆ.

Σύνδεσμος ὑποθετικὸς, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσάγεται πρότασις δηλοῦσα ἄρνησιν τῆς ἐννοίας τῆς προηγουμένης : Ἀν θά 'ρθῆς αὐριο, καλὰ, ἀνειδεμῆ καὶ δὲν ἔρθῆς, νὰ μὲ ἀββιζάρῃς. Συνών. εἰδεμῆ.

ἀνειδgos ἐπίθ. Κεφαλλ. ἀνειδgους Σκόπ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀνειδεος.

1) Δύσμορφος, δυσειδῆς ἐνθ' ἀν. : Ἀνειδgου κορυθῖο Σκόπ. Συνών. ἄσκημος, ἀντίθ. ὁμορφος, ὡραῖος.

2) Νοσηρὸς, καχεκτικὸς, ἰσχνὸς Κεφαλλ.

ἀνειπίωτος ἐπίθ. σύνθη. ἀειπωτος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τριφυλ.) ἄπωτος Πελοπν. (Ἄρκαδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *εἰπωτος παρὰ τὸ εἶπα ἀόρ. τοῦ ρ. λέγω.

1) Ὁ μὴ λεχθεὶς, ἄρρητος σύνθη. : Αὐτὸ εἶναι ἀνειπίωτο. Λόγια ἀνειπίωτα. Κουβέντες ἀνειπίωτες σύνθη. Αὐτὸς ὁ λόγος εἶναι ἀειπωτος Τριφυλ. Ἐχομε πολλὰ ἀειπίωτα αὐτόθι. || Ἄσμι.

Ἀκόμα ὁ λόγος ἄπωτος κι ἀκόμα λόγος ἦδαν

Ἄρκαδ. Συνών. ἀναχάσκιστος, ἀντίθ. εἰπωμένος (ἰδ. λέγω). 2) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λεχθῇ, ἀνέκφραστος, ἐπὶ καλοῦ καὶ κακοῦ πολλαχ. : Παρατήρησε μὲ ἀνειπίωτη χαρὰ Κθεοτόκ. Οἱ σκλάβ. 34. Ἀνειπίωτες συφορὲς Λεξ. Πρω. Ἦτανε κατὶ ἀφάνταστο κι ἀνειπίωτο ἡ τρεχάλα τους Γβλαχογιάνν. Γῦροι ἀνέμ. 40. Ἀνειπίωτες ὁμορφάδες ΚΜπαστ. Ἀλιευτ. 160 || Φρ. Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τ' ἀνειπίωτα (ἐπὶ αἰσχροῦ) Πελοπν. (Κορινθ) — Λεξ. Δημητρ.

***ἀνειρήνευτος** ἐπίθ. ἀνερῆνευτος Μέγαρ. ἀρήνευτος Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *εἰρηνευτός < εἰρηνεύω, παρ' ὃ καὶ ῥηνεύω.

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἡσυχάσῃ, ζωηρός, αἰτακτός :
Ντά ἀνερένηντο παιδὶ εἶναι τοῦνο ; Κάθου καλά, βρε ἀνε-
ρένηντε ! Συνών. ἀνάποδος 5 β.

***άνειρηνία** ἢ, **άνειρηνία** Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ***άνειρηνος** <εἰρήνη.

Ἀνησυχία : Δὲ δόρετδε νὰ τδοιμήθῃ ὁ ἄμοιρος 'πὸ τοὺς
πόνους, εἶχε μὲ ἀνερηνία. Δὲ τδοιμήθηκα ἀπόψε, ἦτανε
άνειρηνία.

ἀνέκαθεν ἐπίρρ. λόγ. κοιν. **ἀνέκαθε** Ἄνδρ. (Κόρφ.)
κ. ἄ. **ἀνέκατα** Θεσσ. (Καλαμπάκ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. **ἀνέκαθεν**.

Παλαιόθεν, ἀπὸ μακροῦ χρόνου, συνήθως ἐν συνεκφορᾷ
μετὰ τῆς προθ. ἀπὸ : **Αὐτὸ γίνεται ἀνέκαθεν**. Τὸν ξέρω ἀπ'
ἀνέκαθεν κοιν. Ἐδῶ εἶναι προσκύνισμα ἀπὸ **ἀνέκαθε** (προσκύν-
ισμα = ἐκκλησία) Κόρφ. Ἀπ' **ἀνέκατα** 'πουβασταίει ὄπλου
(ὄπλοφορεῖ) Καλαμπάκ.

ἀνεκκλησίαστος ἐπίθ. Σύμ. **ἀνεκκλήσιαστος** Πελοπν.
(Ἀρκαδ.) **ἀνεγκλήσιαστος** Σίφν. **ἀκκλησίαστος** Πελοπν.
(Γορτυν.) **ἀκκλήσιαστος** Ἡπ. Πελοπν. (Λακων.) **ἀκκλή-**
σιαστος Ἡπ. (Ζαγόρ.) **ἀκκλήσιαστος** Σάμ. **ἀγκλήσιαστος**
Πελοπν. (Λάστ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. **ἀνεκκλησίαστος** = ἄνευ ἐκκλησίας,
ἄνευ συνελεύσεως.

Ὁ μὴ πηγαίνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὁ μὴ ἐκκλησιαζό-
μενος ἐνθ' ἄν. : **Σήμερα ἔμεινα ἀκκλήσιαστος** Λακων. **Αὐτὸ**
τοῦ σπῖτ' εἶν' ἀκκλήσιαστον Ζαγόρ.

ἀνεκτίμητος ἐπίθ. λόγ. κοιν. **ἀνεκτίμητος** σύνθηθ.
ἀκτίμητος Τήν. κ. ἄ. **ἀκτίμητος** Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.
Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. ἐπιθ. ***ἐκτιμητός**
<**ἐκτιμῶ**.

1) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκτιμηθῇ ὅσον ἀξίζει, ὁ ἀνυπο-
λογίστου ἀξίας, πολύτιμος λόγ. κοιν. : **Ἀνεκτίμητος** ἀνθρω-
πος - φίλος κοιν. **Ἀνεκτίμητο** πρᾶμα σύνθηθ. **Ἀκτίμητο** ζῷο
ἢ ἀγελάδα μ' Τήν. 2) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπολογισθῇ
κατὰ ποσότητα, ἄφθονος, πολὺς Πελοπν. (Τριφυλ.) :
Ἀκτίμητο πλοῦτος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. **ἀναρίθμητος** 1.

ἀνελεήμονα ἐπίρρ. Θράκ. — ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή?
87 — Λεξ. Κομ. Βυζ. Περίδ. **ἀνελέημονα** Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀνελεήμονος**.

Σκληρῶς, ἀσπλαγχνῶς ἐνθ' ἄν. : **Τὸν ἔδειρε ἀνελεήμονα**
Θράκ. || Ποίημ.

Καὶ θὰ πεθάνουμε, τὸ κῆμα καὶ τ' ἀγέρι
καὶ τὸ νερὸ ἀνελεήμονα θὰ μᾶς σαρώσῃ

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.

ἀνελεημόνητος ἐπίθ. ἀμάρτ. **ἀλεημόνητος** Ἡπ.
ἀλεμόνητος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ***ἐλεημονητός**
<**ἐλεημονῶ**.

1) Ἀσπλαγχνός πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἀνελεήμων ἐνθ' ἄν. :
'Εν' πολλὰ ἀλεμόνητος ἀνθρώπος Κύπρ. β) Σκληρός,
ἀπτηνής Ἡπ. 2) Ὁ μὴ τυχὼν ἐλεημοσύνης Κύπρ. :
'Εφνεν ἀλεμόνητος ὁ πτωχός.

Πβ. **ἀνελεήμονος**.

ἀνελεημονιά ἢ, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀνελεήμονος**.

Σκληρότης, ἀσπλαγχνία. Συνών. **ἀνελεημοσύνη**.

ἀνελεήμονος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἄ.) — Λεξ.
Κομ. **ἀνελέημονας** Θράκ. **ἀλεήμονος** Ἡπ. Πελοπν. **ἀλεή-**

μονους Ἡπ. (Ζαγόρ.) **ἀλεήμονος** Ἡπ. **ἀλεήμονους** Μα-
κεδ. (Σισάν.) **ἀλεήμονας** Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. **ἀνελεήμων**.

1) Ἀνελεήμων πρὸς τοὺς πτωχοὺς Πελοπν. : Ἀσμ.

Κάθονται κ' οἱ ἀλεήμονοι 'ς τὴν πίσσα, 'ς τὸ κατράμι.

β) Ἀσπλαγχνός, σκληροκάριος, ἀνηλεής ἐνθ' ἄν. :
Εἶδα ἀνελεήμονος ἀνθρώπος εἶν' εὐτός ! Ἀπύρανθ. || Ἀσμ.

Τήρα Χάρως ἀλεήμονος, Χάρως δὲ 'λεημονεῖται

Ἡπ. Συνών. **ἀλύπητος** 2. 2) Ἀφειδής, ἄφθονος
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ. : **Ἀ σὲ πιάσω, κακορρίζικο, θὰ σοῦ**
δώσω ἀνελεήμονο ξύλο ! Ἀπύρανθ. **Τοῦ 'δώκαν ἀνελεήμονες**
(ἐνν. ξυλγές) Νάξ. Συνών. **ἀλύπητος** 3.

Πβ. **ἀνελεημόνητος**.

ἀνελεημοσύνη ἢ, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀνελεήμονος**.

Σκληρότης, ἀσπλαγχνία. Συνών. **ἀνελεημονιά**.

ἀνελέητος ἐπίθ. Λεξ. Περίδ. **ἀλέητος** Πελοπν. (Κα-
λάβρυτ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. **ἀνελέητος**.

Ὁ ἀνάξιος ἐλέους, συνήθως ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ
ἀμαρτωλὸς ἐνθ' ἄν. : **Ἀλέητος καὶ ἀμαρτωλὸς** Καλάβρυτ.

ἀνελίσσω Κρήτ. Ρόδ. **ἀναλίσσω** Κρήτ. **ἑνέλισσω**
Ρόδ.

Τὸ ἀρχ. **ἀνελίσσω**.

Ἐκτυλίσσων νῆμα ἐκ τῆς ἀτράκτου μεταφέρω εἰς τὸ
τυλιγάδι ἐνθ' ἄν. : Ἀσμ.

Μετάξι κλώθει καὶ ἀναλεῖ καὶ σύρμα μασουρίζει,

εἰς τ' οὐρανοὺς τὸ διάζεται, 'ς τοοὶ κάμπους τ' ἀναλίσσει
Κρήτ. Συνών. **ἀναλύω** A 5, **ἀναχύνω** 2.

ἀνελλέττα ἢ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) — ΣΣκίπη Κάλβ.
μέτρ. 32

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *anelletta* = μικρὸς δακτύλιος. Ἡ λ.
καὶ παρὰ Βλάχ.

Ἐνώτιον κυκλικοῦ σχήματος ἐνθ' ἄν. : Ποίημ.

Οἱ ἀνελλέττες ποῦ κρέμονται | ἀπ' τ' ἀφτιά σου συνώδευσαν
τὸ σκοπὸ μὲ κινήματα

ΣΣκίπης ἐνθ' ἄν.

ἀνελλετοβόλι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **ἀνελλέττα** καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -βόλι.

Πλήθος κρικοειδῶν ἐνωτίων : **Μουρέ, εἶδ' ἀνελλετοβόλι**
'ν' ποῦ 'ναι μὲς τὸ χωριό, ὅλες οἱ 'νναῖκες φοροῦνε ἀνελλέττες.

Συνών. **ἀνελλεττοθέμι**.

ἀνελλετοθέμι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **ἀνελλέττα** καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -θέμι.

Ἀνελλεττοβόλι, ὁ ἰδ.

ἀνελλεττώνω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) **ἑνελλεττώνω** Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **ἀνελλέττα**.

Κοσμῶ μὲ ἀνελλέττες, ἀναρτῶ ἐνώτια εἰς τὰ ὦτά τινος,
ἐπὶ χορασιῶν καὶ γυναικῶν : **Νωρίς νωρίς τὸ 'νελλεττώσανε**
κ' εὐτὸ (ἐνν. τὸ κορίτσι). **Ἀνελλετωμένη 'ν' κ' εὐτή**. Καὶ
τοῦτο ἀνελλεττωμένο τό 'χουνε !

ἀνέλλιπα ἐπίρρ. ΧΧρηστοβασ. Χρόνια σκλαβ. 182
ἀνέλλ'πα Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀνέλλιπος**.

Ἄνευ διαλείψεως, ἀδιαλείπτως, τακτικῶς ἐνθ' ἄν. : **Κάθε**
μέρα θὰ 'ρχεται ἀνέλλιπα ὁ ἄγγελος Κυρίου ΧΧρηστοβασ.
ἐνθ' ἄν.

